Studiekvalitetsmelding for HEMIL 2024/2025

Denne studiekvalitetsmeldingen er skrevet på bestilling av Det psykologiske fakultet. Bestillingen oppgir at meldingen skal «gi en kort beskrivelse av det generelle arbeidet med studiekvalitet ved instituttet, med søkelys på prioriteringer, utfordringer og endringer». Meldingen dekker hele 2024 og vårsemesteret 2025. I tråd med revisjon av kvalitetssystemet blir neste melding for studieåret høst 25 – vår 26.

Studiekvalitetsmeldingen er utarbeidet av stedfortreder Siri Lange og bygger på programledernes grundige egenvurderinger av programmene for 2024 og vår 2025. Disse bygger igjen på emne-ansvarliges egenvurderinger samt fagfellerapporter.

HEMIL har fire masterprogram: Barnevern (25 plasser), Barnevernsarbeid (25 plasser), Global Developement Theory and Practise (20 plasser) og Helsefremmende arbeid (20 plasser). I de tre første programmene skriver studentene en 30-studiepoengs masteroppgave og har praksis/internship. I sistnevnte program skriver studentene en 60-studiepoengs oppgave.

Studentperspektivet og trivsel

HEMIL organiserer rutinemessig studentfrokost en gang i semesteret. Dette fungerer fint som en møteplass der studentene tar opp saker på en uformell måte. En studentrepresentant er også til stede på de fleste av UU-møtene.

Når det gjelder GLODE, ble det i 2024 tatt initiativ til et mer systematisk samarbeid med de andre engelskspråklige programmene ved UiB som har tematisk orientering mot globale utfordringer. Studentene organiserte en sosial-faglig kveld i høstsemesteret for alle studenter ved masterprogrammene med svært godt oppmøte.

Deltakende evaluering

HEMIL har en lang tradisjon for å involvere studentene i evaluering av kursene. Det brukes ulike metoder, inkludert survey og fokusgrupper. Emne-ansvarlige skriver en egenvurdering som lagres på Teams slik at stedfortreder og kursansvarlige i det etterfølgende året har lett tilgang til dem. For metodekursene var evalueringen i 2024 omfattende: student-ledede fokusgrupper som resulterte i en rapport, etterfulgt av en online survey.

Resultat av evaluering av metodekursene (HEM303 og 304, vår 2025)

- Flertallet rapporterte at de jobbet 10-20 timer i uken med kurset (som er svært lite)
- Flertallet var fornøyd med kurset, spesielt seminarene med praktiske øvelser

- Studentene foretrekker fysisk undervisning og ønsker ikke at mer flyttes over til «online modules»
- I fokusgruppene nevnte studentene at de hadde forstått mer av kompliserte tema (som diskursanalyse) hvis de hadde lest pensum på forhånd. Samtidig synes de at det var ubehagelig med skriftlige tilbakemeldinger fra de ansatte der de fikk veldig direkte beskjed om at kvaliteten på innleveringene deres var knyttet til at de ikke hadde lest pensum

Eksempler på endringer i 2024 og vår 2025 som er gjort som følge av deltakende evaluering:

Studentevalueringer av felles metodekurs HEM303 og HEM304 viser at studentene verdsetter relativt høy mengde undervisningsaktivitet, særlig seminar. Vi har derfor valgt å beholde dette, til tross for ressurssituasjonen. Evalueringene har også vist at studentene på Barnevern, Barnevernsarbeid og Helsefremmende ønsker å ha seminarer på norsk. Vi vurderer derfor fra kull til kull om vi kan etterkomme dette ønsket ved å ha to seminargrupper (engelsk og norsk).

Felles metodekurs har flere studenter og flere undervisere enn studentene er vant med fra de programvise kursene. Studentene har derfor etterspurt mer og tydeligere informasjon, og vi har gjort tiltak for å etterkomme dette, blant annet ved å redusere antall undervisere.

For vår 2026 vil vi starte semesteret med å vise til studentevalueringen i 2025 der studentene selv sier at de hadde lært mer hvis de hadde lest pensum på forhånd. Vi vil også oppmuntre foreleserne til å oppgi de norske fagutrykkene (muntlig/på slides). Seminar for intervju og fokusgrupper reduseres fra tre til to timer.

Normkalkulatoren

Emne-ansvarlige har brukt normkalkulatoren for å beregne studentens arbeidsmengde. For våren 2024 viste dette at for eksempel HEM304 hadde noe høy undervisningsaktivitet i forhold til litteratur. Studentevalueringer viser at studentene ønsker mye seminaraktivitet. Vi opplever at normkalkulatoren beregner for mye tid for lesing og har spilt dette inn i høringsrunden for arbeidet med ny normkalkulator.

Gjennomføring

Det er generelt lite frafall på alle fire studieprogram. Av alle studenter som startet ved HEMIL høsten 24 har to sluttet, av de som startet i 2023 har fem sluttet, og av 2022-kullet har totalt syv sluttet uten fullført grad (12-13% av alle).

Tiltak i forbindelse med KI

HEMIL har hatt KI på dagsorden jevnlig de siste par årene, blant annet på undervisningsdagene. Vi har fått tillatelse fra Med.Fak til å bruke en tilpasset versjon av deres tekst om bruk av KI. Vi avventer føringer fra fakultetet før vi tar en endelig beslutning (jamfør KUE-møte 9. april 2025).

For metodekurset HEM303 vil vi vurdere en muntlig komponent i tillegg til skriftlig. Kursansvarlig vår 2025 anså at bruken av KI i hjemmeeksamen var høy.

På Barnevern og Barnevernsarbeid har det blitt gjort endringer i flere kurs for å lære studentene hvordan de kan bruke KI på en ansvarlig måte. Videre har vi diversifisert vurderingene for å redusere mulighetene for juks (f.eks. ved å innføre en flervalgsprøve i felles kvantitativt metodeemne (HEM304) og en muntlig kunnskapsprøve i MABARN431/MABVA431).

Vi opplever at studentene i økende grad anvender KI, og vi har et ønske om å inkludere mer undervisning og veiledning om KI i våre kurs. Gitt at vi har hatt begrenset erfaring med og formell kompetanse i KI i undervisningssammenheng i kombinasjon med en betydelige mengde undervisningsutvikling ble ikke denne oppgaven ansett å ha høy prioritet for 2024-2025.

På GLODE har det blitt lagt inn i emnebeskrivelsen for masteroppgaven at veileder må godkjenne oppgaven før den leveres. Vi innførte dette etter at en student leverte oppgaven uten å ha hatt kontakt med veileder siste fem måneder (til tross for at veileder oppfordret til kontakt). Vi anser at det vil kunne være svært vanskelig for sensorene som ikke kjenner prosessen å vite om KI er brukt eller ikke. Veileder, som kjenner prosjektbeskrivelsen og som har lest et utvalg av de transkriberte intervjuene, vil lettere kunne avsløre dette.

På GLODEs introduksjons (GLODE300) er eksamen endret fra hjemmeeksamen til mappevurdering med virkning fra høst 25. Bakgrunnen er at vi ønsker at studentene tidlig skal få skrivetrening, og få tilbakemelding. Dette er særlig viktig for studenter som ikke har tidligere erfaring med hjemmeeksamen. For GLODE 308 og 309 blir det med virkning fra neste år innført en kortere hjemmeeksamen i kombinasjon med justerende muntlig eksamen. Dette gir mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål og få en bedre forståelse av studentenes kunnskapsnivå og resonneringsevne.

Endre/modernisere undervisningen

Innføre ny programvare

Det har vært en løpende diskusjon om vi skal skifte fra SPSS til Jamovi som programvare for kvantitativ analyse. Det er ulike meninger i staben.

Online moduler

For metodekursene ble det våren 2024 introdusert online moduler på Mitt UiB knyttet til forskningsetikk og kunnskapsparadigmer (obligatorisk) og en frivillig «multiple choice quiz» etter forelesningene i delen som er felles for kvant og kval.

Endringer for å spare ressurser

Gitt den økonomiske situasjonen til fakultetet som har medført stillingsstopp, har HEMIL gjort en rekke tiltak for å spare ressurser.

Samskriving

Studenter på Barnevern, Barnevernsarbeid og GLODE må i utgangspunktet gå to og to sammen for å skrive masteroppgaven. Dette sparer ressurser til veiledning og sensur betraktelig. Ved alle tre program kan studenter søke om unntak (og på master i Barnevern og master i Barnevernsarbeid kan tre og tre gå sammen). På Helsefremmende arbeid og Helsepsykologi er det nå en sterk anbefaling å skrive sammen to og to, og flertallet gjør dette fra våren 2025.

Koordinere undervisning på tvers av program og kurs

Vi har gradvis innført noe felles undervisning på GLODE308 og GLODE309, og undervisning som er noe mindre ressurskrevende, som «student led lectures» og debatter. Begge deler blir positivt evaluert av studentene.

Bruke ansatte på tvers av programmer og institutt

Vi jobbar kontinuerlig med å avpasse ressursbruk til tilgjengelige ressurser og samarbeider også svært godt på tvers av masterprogrammene på instituttet. Et eksempel har emnet GLODE308 blitt justert for å introdusere mer migrasjonsrelatert tematikk, og dette gjøres ved å trekke på faglig kompetanse innad på instituttet (ansatte på Barnevern og Barnevernsarbeid).

Som følge av at de to barnevernsprogrammene ikke har fylt plassene sine de siste årene, har ansatte fra barnevern hatt emneansvar for begge metodekursene våren 2025. Dette har vært en stor avlasting for de ansatte på de andre programmene. Høsten 2024 bevilget de to barnevernsprogrammene totalt 363 timer til andre programmer (GLODE, helsefremming og IKP). Helsefremmende arbeid og helsepsykologi økte opptak med fem ekstra plasser høsten 2024 for å kompensere for de ikke fylte plassene på barnevernsprogrammene. For å håndtere økt studentgruppe har fast ansatt fra Barnevernsstaben våren 2025 hatt sine undervisningsressurser i hovedsak lagt til helsefremmende.

Som følge av at to av fire fast ansatte på Helsefremmende har permisjon/forskningsfri fra høsten 25, er det besluttet at en ansatt fra Barnevern/Barnevernsarbeid flyttes over til Helsefremmende midlertidig (i

utgangspunktet i hele perioden den fast ansatt på Helsefremmende har permisjon for å jobbe ved en annen institusjon).

Idé om å utarbeide flipped classroom/videoforelesninger - ble ikke gjennomført

HEMIL har hatt to 20% vikarer for instituttleder. En av disse har hatt hovedansvaret for forelesningene på kvantitative metode (HEM304) i perioden 2021-2025. Han ble høsten 2024 spurt om muligheten for å lage videoforelesninger som kan delvis erstatte de fysiske forelesningene. Han ønsket imidlertid ikke dette da hans vurdering var at det ville kreve langt mer tid og innsats å skape et godt produkt enn det han kunne få til innenfor rammene av en 20% bi-stilling, der han også veileder flere studenter.

Relevans for arbeidslivet

Resultatet fra Studiebarometeret, der mange studieprogram scorer lavt på arbeidslivsrelevans, har blitt diskutert i programledermøtet og UU. Vi vil sette økt søkelys på dette i undervisningen, og i den grad det er mulig tilrettelegge for at studentene svarer på undersøkelsen i undervisningstiden (for å få opp svarprosenten). Alle programmene har startet prosessen med å finne en arbeidslivsrepresentant, men det er vanskelig å fullføre prosessen så lenge vi ikke vet hva fakultetet kan tilby mht godtgjøring.

Utfordringer

Fylle opp plassene på Barnevern og Barnevernsarbeid

Høsten 2024 startet Barnevern med fire studenter og Barnevernsarbeid med seks studenter. Som følge av lave søkertall på disse to programmene overbooket Helsefremmende og startet med 25 studenter (i stedet for 20). GLODE hadde ved semesterstart 21 studenter og fylte dermed plassene.

Strukturelle faktorer for lave søkertall

A) Det er ikke nok kvalifiserte bachelorstudenter til å melde seg på masterprogrammet. B) HVL presenterer et alternativ for studenter i Bergen. C) Bergen kommune har begrenset kapasitet for å la ansatte ta master. D) Endringer i opptakskrav krever nå 12 måneders relevant arbeidserfaring for personer som har en BA i en disiplin utenfor barnevern, sosialt arbeid og vernepleie, og diskvalifiserer mange søkere som vi pleide å rekruttere tidligere år, for eksempel fra BA-programmet i psykologi, spesialpedagogikk og andre samfunnsvitenskapelige programmer ved UiB.

Studentene frykter å stryke på jusseksamen

NOKUT-eksamen er et nasjonalt krav for alle studenter ved MA-programmene barnevern og barnevernsarbeid over hele Norge. I samtaler med andre masterutdanninger i barnevern/barnevernsarbeid fikk vi informasjon om at studenter velger bort masterutdanninger i barnevern og barnevernsarbeid på grunn av frykt for å stryke på nasjonal juridisk eksamen. Det

rapporteres at studenter faller fra eller velger studier som ikke har juridisk eksamen, som for eksempel master i samfunnsvitenskap, master i helsefremmende arbeid, master i tverrfaglig arbeid med ungdom osv. Selv om resultatene i vårt eget program ligger godt over landsgjennomsnittet (ca. 50 % av norske studenter i barnevern og barnevernsarbeid stryker på første forsøk). Det er også en utfordring at denne eksamen legges i første semester og primært er knyttet til bruk av juridiske metoder.

Tiltak for å fylle opp plassene

For å redusere disse problemene har vi jobbet med følgende:

- Tilbyr deltids, øktbasert modulundervisning: Disse tiltakene er iverksatt for å imøtekomme yrkesaktive, med oppstart høsten 2024. Det er ingen deltidsstudenter på nåværende tidspunkt, men vi har fått positive tilbakemeldinger fra Bergen kommune på dette alternativet. Mange av studentene våre jobber imidlertid ved siden av studieprogrammene sine, og de setter pris på den øktbaserte modulundervisningen på de samme to hverdagene på nesten alle kurs (med unntak av det delte metodekurset som arrangeres for alle fire MA-programmene ved HEMIL).
- Praksis på studentenes arbeidssted: Gir studentene mulighet til å fullføre praksisen på arbeidsstedet, slik at de ikke mister lønnen sin i praksisperioden.
- Samarbeide med Bergen kommune for å etablere avtaler som støtter studentopptak.
- Rekrutteringsmateriell: Utarbeide og distribuere flyers, dele videoer om studieprogrammene våre og informere nøkkelpersonell om våre programmer og innsats for å imøtekomme studenter med jobbansvar.
- Tilbakemelding til RETHOS: Vi sendte et formelt svar til RETHOS og anbefalte at noen av de største strukturelle veisperringene for rekruttering vil bli opphevet i fremtiden. Spesielt kritiserte vi beslutningen om å opprette to masterprogram som i stor grad er like, samt beslutningen om å prioritere studenter med BA i vernepleie, sosialt arbeid og barnevernspedagogikk, og fremhevet at vi har svært gode erfaringer med utdanning av studenter med bakgrunn fra andre fagfelt (f.eks. spesialpedagogikk, psykologi).
- EVU: UiB har i desember 2024 bevilget 400 000 kr (2025) og 500 000 kr (2026) til utvikling av en EVU i barnevern. Våre ansatte har begynt å utarbeide en første skisse for et tverrfaglig etterutdanningsprogram (EVU), kalt «Laget rundt barn/familien» med 3 moduler, totalt 15 studiepoeng. Det er etablert en arbeidsgruppe som skal drive prosjektet videre i løpet av de neste to årene. Reaksjonene fra prosjektpartnere i Bergen kommune har så langt vært svært positive.

Mangler langsiktig løsning for undervisning i juss for Barnevern og Barnevernsarbeid

Personen som frem til nå har undervist i juss er ikke en fast ansatt. Dersom kontrakten ikke fornyes vil dette sette begge MA-programmene i fare, da ingen av de fast ansatte har bakgrunn i juss og er i stand til å undervise i juridisk metode på det høye nivået som kreves for å forberede studentene til eksamen, samt undervise i MABARN329 i andre semester for MA i barnevern.

Innføring av studieavgift

Innføringen av studieavgift for utenlandske studenter er en utfordring for GLODE ettersom programmet har stor nytte av et internasjonalt miljø der norske studenter lærer fra de utenlandske studentene. UiB valgte å bruke hele sin kvote av NORSTIP-plasser ved opptaket høsten 2024, noe som i utgangspunktet tilsier at vi ikke vil kunne få NORSTIP-studenter høsten 2025.

Kullet som ble tatt opp høsten 2024 hadde fire NORSTIP-studenter, en Student At Risk student (StAR), 1 student frå EØS, og 15 studenter busett i Norge. Kullet har stor variasjon i nasjonalitet og bakgrunn, og vi får et globalt klasserom som gir gode utgangspunkt for utvikling av kunnskap for global utvikling. Vi har vært aktiv i dialog med SA/UiB om hvordan vi ønsker at stipendordninga skal være framover – særlig at vi skal kunne få NORSTIP-studenter hvert år fra og med opptak høsten 2026.

ERASMUS-studenter

HEMIL tilbyr flere kurs på engelsk som er åpne for gjestestudenter og instituttet spiller derfor en sentral rolle for fakultetets tilbud til ERASMUS-studenter. Dette gjelder kursene MABVA317, GLODE308 og GLODE309, som alle er på 15 ECT og HEFR343 på 10 ECT. Alle kursene hadde 7-10 ERASMUS-studenter hver. Det er imidlertid en utfordring at ERASMUS-studenter ofte melder seg på flere overlappende kurs, og flere får utfordringer med å møte opp til obligatorisk undervisning. Dette har igjen ført til at opptil halvparten slutter, ofte etter halvgått kurs. Dette gir uforutsigbarhet og merarbeid for de ansatte, fordi de blir nødt til å tilrettelegge for de som ikke møter opp. På HEFR343 har i tillegg et fåtall av Erasmus-studentene fullført bachelor. Fra 2025 vil emnet gå på norsk og ikke tilbys Erasmus-studenter. For MABVA317 ble det besluttet å skifte fra hjemmeeksamen til mappevurdering (term papers) for å gjøre det lettere for ERASMUS-studenter å ta kurset.

Internship- og praksisplasser

Barnevernsarbeid har obligatorisk praksis. Staben har samarbeidet tett med Bergen kommune.

GLODE har internship som hovedalternativ for tredje semester (alternativet er valgfrie kurs ved UiB eller andre universitet, inkludert utveksling). GLODE var svært tidlig ute med dette tilbudet, men stadig flere studieprogram tilbyr nå internship og konkurransen har derfor blitt hardere. Som tiltak

søker vi nå å få på plass faste avtaler. Mange studenter arbeider ved siden av studiene og dette kommer ofte i konflikt med praksis/internship. Vi advarer derfor studentene mot å ha betalt arbeid i denne perioden.

Prosjektbeskrivelsen for masteroppgaven

Studentevalueringer viser at mange opplever det som stressende å arbeide med prosjektplanen parallelt med andre kurs. Vi vil arbeide videre med løsninger for å sikre en tilfredsstillende prosess for studentene.

Obligatorisk versus ikke-obligatorisk undervisning i skrivefasen

HEMIL har ulike erfaringer når det gjelder obligatorisk undervisning i det semesteret studentene skriver masteroppgaven. Ved GLODE var det i flere år obligatoriske samlinger tre ganger i løpet av semesteret, men mange studenter søkte om unntak. Våren 2025 var seminarene ikke lenger obligatoriske, og oppmøtet gikk ned. Ved Barnevern og Barnevernsarbeid var det opprinnelig ikke tilbud om seminar i skrivefasen, men dette ble innført som et frivillig tilbud våren 2025, og flertallet av studentene møter opp. På Helsefremmende arbeid er det to ikke-obligatoriske seminarer på høsten der flertallet møter opp og to på våren der mindretallet møter.

Avsluttende kommentarer

HEMILs store styrke er godt kollegialt samhold, god informasjonsflyt, og vilje til å fordele oppgaver på tvers av studieprogram. Dette kommer undervisningen og studentene til gode. Den største utfordringen i de kommende årene er å sikre god og rettferdig vurdering av studentarbeid i lys av KI. Denne situasjonen tilsier økt bruk av andre vurderingsformer enn hjemmeeksamen og mappevurdering, som tradisjonelt har stått sentralt ved HEMIL. Innføring av muntlig og skoleeksamen vil være ressurskrevende, men vi vurderer det slik at for eksempel muntlig forsvar av masteroppgaven kan bli nødvendig.